

Datum 2019-06-19
Diarienummer 0629/19

m.remissvar@regeringskansliet.se
gunilla.blomquist@regeringskansliet.se

referens: M2019/00661/S

Göteborgs Stads yttrande över Agenda 2030- delegationens slutbetänkande, Agenda 2030 - Världens utmaning, världens möjlighet (SOU 2019:13)

Göteborgs Stad tycker att de förslag som läggs fram är bra men bedömning är att det inte är tillräckligt skarpt och det är många områden som inte berörs. Staden håller med delegationen om att det finns ett gap mellan målsättningarna och de aktiviteter som pågår och därför borde de förslag som läggs fram innehålla de samhälls- och strukturförändringar som krävs för ökad måluppfyllelse.

Göteborgs Stad håller med delegationen om att det mest effektiva sättet att nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer. Det är bra att delegationen lyfter att hållbar utveckling och Agenda 2030 är inte ytterligare en tvärssektoriell fråga som ska läggas till befintliga tvärssektoriella perspektiv utan en sammanhållen målstruktur som förenar ett stort antal perspektiv, både tvärgående perspektiv och sakfrågeperspektiv. Agenda 2030 kan inte vara ett projekt vid sidan av utan måste integreras i den dagliga verksamheten och kopplas till ledning och styrning av den.

Förslag till den lokala och regionala nivån

Det är bra att den lokala nivån lyfts fram och att de lokala förutsättningarna behöver styra det lokala arbetet men staden saknar incitament för kommunerna att arbeta mer med agendan. Det har tagits många initiativ på den lokala och regionala nivån men den nationella nivån borde tydligare gå före och visa på ett tydligt samordnat agerande. Idag är inte incitament till exempel projektfinansiering koordinerade från statlig nivå och de kommer

inte med en helhetssyn utan från olika departement med deras respektive inriktning. Staden saknar generellt en koppling till resursfrågan.

Delegationen lyfter fram att: *Förmågan att arbeta övergripande och att samordna är dock betydligt svagare än förmågan att driva arbetet framåt inom respektive politikområde.* Samverkan krävs för att identifiera målkonflikter och synergier. Dessa svårigheter finns på alla nivåer av styrningen och den nationella nivån borde vara förebild. Kommunernas målkonflikter och svårigheter måste lyftas redan nu om det ska finnas möjlighet att nå målen till 2030.

Göteborgs Stad tycker att man skulle kunna utreda om styrningen kan stärkas till exempel utreda för- och nackdelar med obligatorisk hållbarhetsredovisning.

Göteborgs Stad kan ställa sig bakom att regeringen ingår ett handslag med SKL men ännu är det oklart vad det kommer att innehålla och vad det kommer få för effekt. Det finns en risk för att detta bli en symbolhandling som inte gynnar hållbarhetsarbetet. Det är därför viktigt att programförklaringen blir skarp och att den inte dröjer. Det är viktigt att lärdomar dras från det tidigare handslaget för EU-arbetet. De kommunala utmaningarna och förutsättningarna skiljer sig åt och det vore bra med någon form av aggregerad funktion som följer kommunernas arbete med Agenda 2030. Eventuellt kan detta göras av SKL inom ramen för handslaget.

SKL kanske kan bistå med verktyg och underlag som stödjer kommunernas arbete till exempel analyser över synergier och målkonflikter samt konsekvensanalyser. Även verktyg och kompetens för tvärasektoriellt arbete. Ett gott exempel på stöd för kommuner är kurspaketet för samhällsförändring och medborgardialog.

Det behöver tydliggöras vilken roll Länsstyrelsen får i relation till Regionen samt SKL. Det är viktigt att kommunerna inte bjuds in till olika initiativ och forum som inte hänger ihop. Arbetet på den regionala nivån behöver vara väl synkroniserat. Staden tycker att ambitionsnivån skulle kunna vara högre än ett forum under perioden 2020-2023.

Göteborgs Stad är positivt till att perspektivskiftet går från tillväxt som ett mål till ett medel för hållbar utveckling i och med ändring av regioners uppdrag kring regional tillväxt. I det förslaget finns kopplingar till EUs långtidsbudget och arbete som hade kunnat lyftas fram.

Det finns redan etablerade samverkansöverenskommelser på nationell och lokal nivå som exempelvis överenskommelsen om en stödstruktur för dialog och samråd mellan regering/lokal offentlig part och det civila samhället. Dessa kan stärkas till exempel genom att koppla på medel.

Upphandling hanteras särskilt i slutbetänkandet och det kan vara motiverat men det blir i kontrast till att det är många andra områden som inte berörs alls. Exempelvis är en hållbar samhällsplanering helt väsentlig för att kunna uppnå Agenda 2030-målen och bör därför få motsvarande fördjupning. Fokus ligger på kravställning och där behövs stöd men fokus behöver öka på att upphandlande myndigheter måste följa upp kraven och där kan metodstöd också behövas. Inte minst uppföljning av krav som handlar om produktion, både kring miljöfaktorer och arbetsrätt. För arbetsrätt behövs stöd både för tjänster som utförs här i Sverige och för produktion som sker på andra platser (till exempel odling eller tillverkning i Asien). Göteborgs Stad ligger långt framme i sitt arbete med hållbara upphandlingar både gällande miljökrav och social hänsyn.

Övriga förslag

Gällande kapitlet om kommunikation och hur delegationen generellt sett formulerar sig kring kommunikation i betänkandet så tycker Göteborgs Stad att sprida information är en för låg ambitionsnivå. Det behövs kommunikationsinsatser som fokuserar på att komma till dialog och skapa engagemang, delaktighet men framförallt handling.

Förslagen kring forskning och utveckling tycker staden i huvudsak är bra.

Göteborgs Stad hade velat se förslag på hur arbetet och styrningen på nationell nivå hänger ihop med den lokala nivån och att den bygger på samverkan. Staden tycker vidare att det hade varit bra med en fortsatt nationell sammanhållet arbete, som har större mandat än ett årligt dialogforum, för Agenda 2030 att gå vidare från nuvarande förslag och fördjupa dessa.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Helene Odenjung (L) och Karin Pleijel (MP) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan, enligt stadsledningskontorets förslag med tillägg enligt yrkande från M, L och C den 14 juni 2019, enligt bilaga A.

Tjänstgörande ersättaren Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som stadsledningskontoret föreslagit, enligt bilaga B, samt avslag på tilläggsyrkande från M, L och C den 14 juni 2019.

Kommunstyrelsen beslutade först att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade härefter utan omröstning att bifalla tilläggsyrkandet från M, L och C.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 14 juni 2019, enligt bilaga A.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 14 juni 2019, enligt bilaga C.

Göteborg den 19 juni 2019
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Tilläggsyrkande angående Göteborgs stads yttrande över Agenda 2030

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Tillstyrka stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Lägga till meningen ”Exempelvis är en hållbar samhällsplanering helt väsentlig för att kunna uppnå Agenda 2030-målen och bör därför få motsvarande fördjupning.” efter meningen ”Upphandling hanteras särskilt i slutbetänkandet och det kan vara motiverat men det blir i kontrast till att det är många andra områden som inte berörs alls.” på sidan 10 i Bilaga 2.

Yrkandet

Vi delar stadsledningskontorets slutsatser av Agenda 2030-delegationens slutbetänkande. Enligt stadsledningskontorets bedömning är slutbetänkandets förslag inte är tillräckligt skarpa och att det är flera områden som inte berörts.

Ett område som särskilt berörs i slutbetänkandet är upphandlingar. Stadsledningskontoret menar att det kan vara motiverat att området hanteras särskilt, men att blir i kontrast till många andra områden som inte berörs alls. Vi delar den bedömningen. Vi hade gärna sett ett motsvarande fokus på området samhällsplanering eftersom hållbarhet inom exempelvis infrastruktur, kollektivtrafik, bostadsbyggande samt vatten- och avloppsförsörjning är helt avgörande för att kunna uppnå Agenda 2030-målen.

Göteborgs Stads yttrande över Agenda 2030- delegationens slutbetänkande, Agenda 2030 - Världens utmaning, världens möjlighet (SOU 2019:13)

Göteborgs Stad tycker att de förslag som läggs fram är bra men bedömning är att det inte är tillräckligt skarpt och det är många områden som inte berörs. Staden håller med delegationen om att det finns ett gap mellan målsättningarna och de aktiviteter som pågår och därför borde de förslag som läggs fram innehålla de samhälls- och strukturförändringar som krävs för ökad måluppfyllelse.

Göteborgs Stad håller med delegationen om att det mest effektiva sättet att nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer. Det är bra att delegationen lyfter att hållbar utveckling och Agenda 2030 är inte ytterligare en tvärspektoriell fråga som ska läggas till befintliga tvärspektoriella perspektiv utan en sammanhållen målstruktur som förenar ett stort antal perspektiv, både tvärgående perspektiv och sakfrågeperspektiv. Agenda 2030 kan inte vara ett projekt vid sidan av utan måste integreras i den dagliga verksamheten och kopplas till ledning och styrning av den.

Förslag till den lokala och regionala nivån

Det är bra att den lokala nivån lyfts fram och att de lokala förutsättningarna behöver styra det lokala arbetet men staden saknar incitament för kommunerna att arbeta mer med agendan. Det har tagits många initiativ på den lokala och regionala nivån men den nationella nivån borde tydligare gå före och visa på ett tydligt samordnat agerande. Idag är inte incitament till exempel projektfinansiering koordinerade från statlig nivå och de kommer inte med en helhetssyn utan från olika departement med deras respektive inriktning. Staden saknar generellt en koppling till resursfrågan.

Delegationen lyfter fram att: *Förmågan att arbeta övergripande och att samordna är dock betydligt svagare än förmågan att driva arbetet framåt inom respektive politikområde.* Samverkan krävs för att identifiera målkonflikter och synergier. Dessa svårigheter finns på alla nivåer av styrningen och den nationella nivån borde vara förebild. Kommunernas

målkonflikter och svårigheter måste lyftas redan nu om det ska finnas möjlighet att nå målen till 2030.

Göteborgs Stad tycker att man skulle kunna utreda om styrningen kan stärkas till exempel utreda för- och nackdelar med obligatorisk hållbarhetsredovisning.

Göteborgs Stad kan ställa sig bakom att regeringen ingår ett handslag med SKL men ännu är det oklart vad det kommer att innehålla och vad det kommer få för effekt. Det finns en risk för att detta bli en symbolhandling som inte gynnar hållbarhetsarbetet. Det är därför viktigt att programförklaringen blir skarp och att den inte dröjer. Det är viktigt att lärdomar dras från det tidigare handslaget för EU-arbetet. De kommunala utmaningarna och förutsättningarna skiljer sig åt och det vore bra med någon form av aggregerad funktion som följer kommunernas arbete med Agenda 2030. Eventuellt kan detta göras av SKL inom ramen för handslaget.

SKL kanske kan bistå med verktyg och underlag som stödjer kommunernas arbete till exempel analyser över synergier och målkonflikter samt konsekvensanalyser. Även verktyg och kompetens för tvärsektorielt arbete. Ett gott exempel på stöd för kommuner är kurspaketet för samhällsförändring och medborgardialog.

Det behöver tydliggöras vilken roll Länsstyrelsen får i relation till Regionen samt SKL. Det är viktigt att kommunerna inte bjuds in till olika initiativ och forum som inte hänger ihop. Arbetet på den regionala nivån behöver vara väl synkroniserat. Staden tycker att ambitionsnivån skulle kunna vara högre än ett forum under perioden 2020-2023.

Göteborgs Stad är positivt till att perspektivskiftet går från tillväxt som ett mål till ett medel för hållbar utveckling i och med ändring av regioners uppdrag kring regional tillväxt. I det förslaget finns kopplingar till EUs långtidsbudget och arbete som hade kunnat lyftas fram.

Det finns redan etablerade samverkansöverenskommelser på nationell och lokal nivå som exempelvis överenskommelsen om en stödstruktur för dialog och samråd mellan regering/lokal offentlig part och det civila samhället. Dessa kan stärkas till exempel genom att koppla på medel.

Upphandling hanteras särskilt i slutbetänkandet och det kan vara motiverat men det blir i kontrast till att det är många andra områden som inte berörs alls. Fokus ligger på kravställning och där behövs stöd men fokus behöver öka på att upphandlande myndigheter måste följa upp kraven och där kan

metodstöd också behövas. Inte minst uppföljning av krav som handlar om produktion, både kring miljöfaktorer och arbetsrätt. För arbetsrätt behövs stöd både för tjänster som utförs här i Sverige och för produktion som sker på andra platser (till exempel odling eller tillverkning i Asien). Göteborgs Stad ligger långt framme i sitt arbete med hållbara upphandlingar både gällande miljökrav och social hänsyn.

Övriga förslag

Gällande kapitlet om kommunikation och hur delegationen generellt sett formulerar sig kring kommunikation i betänkandet så tycker Göteborgs Stad att sprida information är en för låg ambitionsnivå. Det behövs kommunikationsinsatser som fokuserar på att komma till dialog och skapa engagemang, delaktighet men framförallt handling.

Förslagen kring forskning och utveckling tycker staden i huvudsak är bra.

Göteborgs Stad hade velat se förslag på hur arbetet och styrningen på nationell nivå hänger ihop med den lokala nivån och att den bygger på samverkan. Staden tycker vidare att det hade varit bra med en fortsatt nationell sammanhållet arbete, som har större mandat än ett årligt dialogforum, för Agenda 2030 att gå vidare från nuvarande förslag och fördjupa dessa.

Kommunstyrelsen

Göteborgs Stad

Yttrande angående – Yttrande över remiss från Miljö- och energidepartementet Agenda 2030delegationens slutbetänkande: Agenda 2030 - Världens utmaning, världens möjlighet (SOU 2019:13

Yttrandet

Sverigedemokraterna stöder tjänsteutlåtandet.

Många av de 17 målen är allmänt skrivna för att gälla globalt. En del mål berör marina miljöer som har betydelse för Göteborg. SD vill lyfta 2 viktiga exempel:

Mål 14. ”Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling” Här beskrivs två viktiga delmål som berör Västerhavet och Göta älv.

14.1 *Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slagsföroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.*

14.2 *Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.*

14.2 har i allra högsta grad bäring på problematiken med den förestående naturkatastrofen med läckande senapsgas utanför Måseskär som SD lyft i andra yrkanden.

Mål 15.1 *Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser*

Detta mål tillsammans med 14.1 berör tillsynen av vattenskyddsområdet Klarälven, Vänern och Göta älv. SD anser att dessa 3 vattendrag bör om möjligt ses som en helhet med ett enhetligt vattenskyddsområde. Här bör Länsstyrelserna i Västra Götalands län och Värmlands län samarbeta.